

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้มุ่งศึกษา ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยบท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช รวม ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ด้านก ารนิเทศ และด้านการวัดผล และประเมินผล โดยมีตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน และผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยบท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ได้ผลการศึกษาดังนี้

๕.๑.๑. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหาร จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ได้ดังนี้

๑. เพศ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖ และเป็นเพศชาย จำนวน ๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔

๒. อายุ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุ ๓๐ – ๓๙ ปี จำนวน ๑๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๕ มีอายุ ๔๐ – ๔๙ ปี จำนวน ๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ มีอายุมากกว่า ๕๐ ปี จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘ และมีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑ ตามลำดับ

๓. วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิกศศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๒๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๖ มีวุฒิกศศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗ และมีวุฒิกศศึกษต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗ ตามลำดับ

๔. ตำแหน่ง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖ เป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน ๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ เป็นหัวหน้าสายชั้น จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘ เป็นรองผู้อำนวยการ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙ เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙ และเป็นผู้อำนวยการ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓ ตามลำดับ

๕. ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน ๖ – ๑๐ ปี จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕ มีประสบการณ์การทำงาน ๑๑ – ๑๕ ปีจำนวน ๘๐ คน

คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ๑๕ ปี จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖ มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ ตามลำดับ

๕.๑.๒ ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นรายด้านและภาพรวม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศ และด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด และจำแนกเป็นรายด้านต่อไปนี้

๑. ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้และจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น ดำเนินการตามแผนงานบริหารงานวิชาการ ด้วยความขยันหมั่นเพียร และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น จัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนการสอนให้กับ รุอย่างไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค

๒. ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านการจัดการเรียนการสอนและจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น มีใจรักในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น สนับสนุนครูที่มีความคิดจัดจ่อ หรือเอาใจฝักใฝ่ที่จะใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

๓. ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนและจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลัก

อิทธิบาท ๔ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น จัดซื้อ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การสอนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อความสะดวกสบายใจของครู และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น จัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนด้วยความเอาใจใส่

๔. ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านการนิเทศและจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการนิเทศอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น มีใจจดจ่อที่จะนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น มีใจรักในการทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๕. ระดับการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ด้านการวัดผลและประเมินผลและจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในประเด็น มีใจจดจ่อที่จะจัดทำธนาคารข้อสอบ และผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในประเด็น จัดให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยไม่ทอดทิ้งต่อความยากลำบาก

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

๑. ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงมีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ มากกว่าเพศชาย

๒. ผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน

๓. ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารและครู วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

๔. ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พบว่า ที่ว่า ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารที่มี ตำแหน่งต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน

๕. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่ง ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน

๕.๒ อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครนครราชสีมา มีประเด็นที่น่าสนใจ สามารถอภิปรายได้ตามวัตถุประสงค์และ สมมติฐาน ได้ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการ ตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการหลักสูตรแผนการ เรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศ และด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน จะเห็นได้ ว่าผู้บริหารได้นำนโยบายและแผนการบริหารงานวิชาการของภาครัฐเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย ของรัฐที่ต้องการให้มีการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาอย่างจริงจังซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขอ **อัมภา บุญช่วย** ได้กล่าวโดยสรุปว่า งาน วิชาการเป็นตัวกำหนด หรือตัวที่จะจัดงานของโรงเรียน ทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ โรงเรียน และที่สำคัญที่สุด คือ เมื่อไม่มีงานวิชาการก็จะไม่มีการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารและ ครู อาจารย์ในโรงเรียนควรจะ จัดสิ่งต่าง ๆ ให้สมดุลเกื้อกูล ส่งเสริมเกื้อกันและกันและที่สำคัญคือ ไม่นั่นงานด้านอื่นๆ เพียง ด้านเดียวหรือหลายด้านจนละเลยงานวิชาการ ทั้งนี้เพราะข้อผูกพันของ

โรงเรียนที่มีต่อสังคมก็คือ การให้การศึกษาแก่เด็กให้มีคุณภาพ โดยการจัดการเรียนการสอนที่ประสิทธิภาพโรงเรียนใด จะมีมาตรฐานเพียงใดคงไม่เป็นเฉพาะด้านบริเวณอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ต่าง ๆ เท่านั้นแต่ต้องรวมถึงการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยเฉพาะผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้านเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นพลเมืองดีของสังคม

๕.๒.๒ ผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่มีความแตกต่างกันเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหาร ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ว่า ผู้บริหาร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของ พระมหาสมคิด โครธา ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้อิทธิบาท ๔ ในการเรียนของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผลการศึกษาพบว่าพระนิสิตสถานภาพแตกต่างกันมีการใช้อิทธิบาท ๔ แตกต่างกัน พระนิสิตที่เป็นพระภิกษุมีการใช้อิทธิบาท ๔ ในการเรียนด้านฉันทะ ด้านจิตตะ แตกต่างกับพระนิสิตที่เป็นสามเณร และทางด้านวิริยะ กับด้านวิมังสา ไม่แตกต่างกันและ พระนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีการใช้อิทธิบาท ๔ แตกต่างกับชั้นปีที่ ๑ ชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๓ พิจารณาพบว่าพระนิสิตชั้นปีที่ ๔ มีการใช้อิทธิบาท ๔ ในการเรียน ด้านฉันทะและด้านวิริยะแตกต่างกันกับพระนิสิตชั้นปีที่ ๑ , ๒ และ ๓ ส่วนด้านจิตตะและด้านวิมังสาไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวุฒิกุล บัวทอง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกลุ่ม ๗” ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ต่างกัน และผู้มีประสบการณ์ทำงานต่างกันก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคำพบว่าด้านวิริยะแตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

๑. ผู้บริหารควรจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนการสอนให้กับครูอย่าง
ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค
๒. ผู้บริหารควรสนับสนุนครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ หรือเอาใจใส่ที่จะใช้แหล่งการ
เรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๓. ผู้บริหารควรจัดให้มีศูนย์สื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียนด้วยความเอาใจ
ใส่
๔. ผู้บริหารควรมีใจรักในการทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
๕. ผู้บริหารควรจัดให้ครูสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหา
วัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยไม่ทอดทิ้งต่อความยากลำบาก

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนการสอน
๒. ควรศึกษาการใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๓. ควรศึกษาการจัดศูนย์สื่อการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
๔. ควรศึกษาการจัดทำแผนการนิเทศของโรงเรียน
๕. ควรศึกษาการสร้างเครื่องมือวัดผลให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การ
เรียนรู้